

[Per Federspiel.]

for alt kræver samarbejde inden for det danske samfund, et samarbejde på områder, hvor vi måske tidligere har stået splittet over for hinanden; men begge de ærede medlemmer overså ganske de meget væsentlige fordele, som disse nye markedsdannelse betyder for det danske samfund. Vi har alle i det høje ting været enige om, at Danmark ikke kunne holde sig uden for markedsdannelserne. Må da ikke et marked omfattende ca. 300 millioner mennesker være bedre end det lille EFTA-marked? Er opgaven da ikke den i stedet for at hage sig fast i vanskelighederne at se, hvordan man kan udnytte de fordele, der er forbundet med dette?

Jeg må forstå det således, at regeringens standpunkt i denne sag, der er taget med dristighed og fremsynethed, er taget enstemmigt, og at de to ministre, vi nu for anden gang her i tinget får lejlighed til at tage afsked med, har tiltrådt dette standpunkt, selv om det på mange måder må stride imod anskuelser, der tidligere er gjort gældende af det radikale parti, og samtidig i nogen grad afviger fra de anskuelser, som det ærede medlem hr. Baunsgaard har gjort gældende. Jeg tror, dette kan hænge sammen med, at de to højt-ærede ministre har deres rødder tilbage i det radikale partis historie, da det endnu var beslægtet med det øvrige Europa, og da Brandes var en profet, der slog dørene op til Europa. Dette parti er undergået en sådan udvikling, at det nu er angst for at møde fremtiden og søger en isolation, højt regnet i forbindelse med de andre nordiske lande; det har forladt hele sin oprindelige europæiske tankegang og tør ikke længere tænke den dristige tanke at knytte sig til et større Europa for at fremme den økonomiske velstands og sikkerhedens og tryghedens sag.

Ganske på samme måde har det ærede medlem hr. Hans Rasmussen sikkert aldeles glemt det, der, dengang han og jeg var unge, stod på hovedet af dagbladet Social-Demokraten, et slagord, der måske i dag ikke længere er aktuelt: „Proletarer i alle lande, forener Eder.“ I dag er den danske arbejder ikke længere proletar, men det betyder vel ikke, at han aldeles har opgivet

tanken om at forene sig med sine partifæller i andre lande.

Nu frygter det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, at denne indtræden i de nye markeder vil medføre en risiko for den danske arbejderbevægelse økonomisk, socialt og kulturelt, og det ærede medlem frygter en indvandring af fremmed arbejdskraft her til landet. Jeg vil gerne bede det ærede medlem se ud ad vinduet. Vi er ved midsommer! Mener det ærede medlem, at den danske sommer kan være tillokkende for arbejdere fra Sicilien, fra Sydfrankrig, hvor man i solen kan drikke sin gode vin? Jeg tror, det ærede medlem har grund til at frygte noget ganske andet, og det er dér, det ærede medlem må gøre sin indsats. Jeg tror, det ærede medlem må frygte, at den danske arbejder vil føle sig tilloknet af vilkårene inden for fællesmarkedet, og at vi fremfor at få indvandring af fremmed arbejdskraft vil risikere udvandring af arbejdskraft til fællesmarkedets store virksomheder. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen egentlig ikke rigtig har tænkt konsekvenserne af dette igennem. Det ærede medlem ser vanskelighederne tårne sig op, og hvad det er for vanskeligheder, forstår jeg meget vel; det er ikke blot de rent politiske vanskeligheder; det er også de vanskeligheder, der kan opstå for de organisationer, det ærede medlem repræsenterer. Men vil det ærede medlem prøve at se sig tilbage og se på den udvikling, der er sket i Europa siden den sidste verdenskrig, hvor vi meget hurtigt opgav det slagord: at vende tilbage til normale tilstande. Hvad var disse normale tilstande?

Det var trediverne med økonomisk krise, en tilstand, hvor vi eksporterede den arbejdsløshed til andre lande, som netop det ærede medlem hr. Baunsgaard tror vi kan risikere under fællesmarkedets vilkår, et årti, hvor det politiske demokrati gik i forfald, hvor diktaturerne opstod og veltede vor samfundsorden over ende. Er det de tilstande, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen ser tilbage til? Er det den tilstand, hvor de europæiske lande isolerede sig, spærrede sig ude fra hinanden, som det ærede medlem anser for attråværdig? I dag har han perspektivet af et samlet